

európai hidak

Szezonkezdet franciáisan

Koncertek, irodalmi estek, táncelőadások és kiállítások formájában negyedik éve költözik be a Műpa falai közé a hangversenyszezon nyitányaként egy európai ország. A Budapesti Fesztiválzenekarral közösen szervezett Európai Hidak fesztiválon szeptember 21. és 28. között minden a francia kultúra körül forog majd. Dallamok a Montemartról, mozdulatok Lautrec nyomán és irodalmi provokáció egy hétbe sűrítve.

Erik Satie a Montmarte legendás figurája volt – a Chat Noir mulató ócska pianínójánál ülve évtizedeken át szórakoztatta az alkoholgőzös közönséget, és rengeteg anekdota keringett róla. Kizárólag fehér ételeket evett, egyszer egy ültő helyében elfogyasztott 150 osztrigát, és egyházat is alapított, aminek ő volt az egyetlen tagja. Fischer Iván és a Budapesti Fesztiválzenekar ennek a különös zeneszerzőnek két Debussy által meghangszerelt és igen népszerű gimnopediáját hozza le az Európai Hidak fesztivál közönségének a párizsiak „Dombjáról”. Satie címadásban is szerette a különöset: a zongoradarab-sorozat címe a spártai ifjak mezetenül végzett testgyakorlataira utal.

A Műpával közösen szervezett fesztiválon a BFZ Debussy, Ravel és Dutilleux egy-egy darabját is eljátssza. Az *Előjáték egy faun délutánjához* című Debussy-művet egy Mallarmé-vers ihlette, a költő pedig olyan elégedett volt az eredményrel, hogy rögtön versbe foglalta a zeneszerző nevét. Amit kapunk, érzéki benyomások és világosan szerkesztett szellemi konstrukció egyben. Dutilleux zenéje kevésbé ismert a magyar közönség számára, de a Fesztiválzenekar nem először nyúl a 20. századi francia zene nagy alakjához. Az *álmok fája* című hegedűversenyében megfogalmazása szerint a szólista szinte „belenő” a zenekarba, mint a „fába oltott csíra”. Fischer erre a szerepre a Berlinben élő kínai hegedű-

művészt, Ning Fenget választotta ki, akinek páratlan líraiságát rendszeresen kiemeli a kritika. A koncert két Ravel-darabbal válik teljessé. A *Pavane egy infánsnő halálára* című ártatlan szösszenet mellett a szerző grandiózus „zenei freskóját”, a *Daphnis és Chloé*t is hallhatjuk.

A fesztiválon ezúttal is lesz világzene, jazz, irodalom, tánc és képzőművészet is, a Fesztiválzenekar pedig nagyzenekari koncertjei mellett további két esttel készül. A francia régizene specialistája, Hervé Niquet vezényli a BFZ barokk együttesét, akik igazi kuriózumokkal készülnek. Campra *A velencei karneváljában* a szerelmes nők és könnyű flörtök világában találjuk magunkat – a zenében a francia finomság egyesül az olasz elevenességgel és jókedvvel. Rebel *A tánc karakterei* című művében folytatódik a báli hangulat, *Az elemekben* viszont már komolyabb vizekre evezünk, ebben a merész harmóniákkal színesített programzenében a négy őselem válik a rendezőelvvé. A megosztó Rameau-tól három darabból is játszik a BFZ kamarazenekara. A „lullisták” valósággal undorodtak zenéjének komplexitásától, amit ma a legnagyobb erényének tartunk. Választékos harmóniák és a hangszerelés pazarló gazdagsága jellemzik, de a humor sem áll tőle távol. Első vígoperája, a koncerten is elhangzó *Platea* tele van szikrázóan virtuóz és kacagtató áriákkal.

A barokk misszió mellett a Fesztiválzenekar a francia újhulámról sem feledkezik meg. Kortárs estjükön Grisey, Dutilleux és Aperghis műveinek köszönhetően merülhetünk el a spektrális zene legmélyebb bugyaiban. Ahogy Grisey megfogalmazta: „Zenészek vagyunk, és mintánk a hang, és nem az irodalom; a hang és nem a matematika; a hang és nem a színház, képzőművészet, kvantumfizika, geológia, asztrológia vagy akupunktúra.” *Grisey Modulations* című művében első hallásra teljesen lemond a hagyományos dallamról és harmóniáról, de a ritmus helyett inkább pulzálásról beszélhetünk. *Partiels* című kompozíciója egy harsona E-hangjának „élveboncolása”, mégsem csak akusztikai kísérletről van szó, a dráma is felsejlik benne. Dutilleux *Mystère de l'instant* című darabjában a cimbalom jut kiemelt szerephez, majd izgalmas és ritka találkozásba bonyolódik a csellóval is Aperghis sűrű és mozgalmas *Le Reste du Temps* című alkotásában, amely főhajtás Haydn és Mozart művészete előtt.